

ЗАКЉУЧЦИ

19. МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ "БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ", БСЛЗ 2024

У периоду од среде 17. до суботе 20. априла, на Златибору, одржана је 19. међународна Конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници" (БСЛЗ 2024) којој је присуствовало скоро 400 учесника.

На пленарном раду, представљени су следећи реферати:

- Activities of UNECE in improving road safety in Western Balkans, представник УН Економске комисије за Европу (Ненад Николић, UNECE, Женева),
- Activities of the UN Road Safety Fund, представник УН фонда за безбедност саобраћаја (Veronique Rondeau, UN RSF, Женева),
- Активности и иницијативе Европског савета за безбедност саобраћаја, директор Европског савета за безбедност саобраћаја (Antonio Avenoso, ETSC, Брисел),
- Активности и иницијативе Транспортне заједнице Западног Балкана, директор Транспортне заједнице (Матеј Закоњшек, Transport-community, Београд) и
- Савремени системи у функцији унапређења безбедности саобраћаја, начелник Управе саобраћајне полиције у Дирекцији полиције МУП Републике Србије (Славиша Лакићевић, МУП УСП).

Посебна пажња је посвећена проблемима управљања безбедношћу саобраћаја, реализацији националне стратегије безбедности саобраћаја на путевима Србије 2023-2030, Акционог плана безбедности саобраћаја 2023-2025 и изменама Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Представљено је 60 научних и стручних радова и 6 постер презентација. Одржано је и 5 (пет) панел дискусија, и то:

- Стратешко управљање безбедношћу саобраћаја – Студија примера: Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије 2023-2030;
- Место и улога јединица локалне самоуправе у Националној стратегији и Националном акционом плану безбедности саобраћаја;
- Припрема локалних стратешких докумената;
- Припрема предлога програма за Јавни позив (Национални план безбедности саобраћаја) и
- Проблеми примене прописа у безбедности саобраћаја - Финансирање безбедности саобраћаја.

Удружење „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ Џона Кенедија 33 11070 Нови Београд ПИБ: 108861400 Матични број: 28165072 Web: www.bslz.org	Технички организатор конференције: BBN Congress Management Делиградска 9 11000 Београд ПИБ: 105989478 Матични број: 20507381 Web: www.bbn.co.rs	Удружење „Савет за безбедност саобраћаја“ Булевар Михаила Пупуна 183/5/27 11070 Нови Београд ПИБ: 109302519 Матични број: 28189117 Web: www.bslz.org
Тел/факс: +381 (0)11 / 3629405, 2682318, 3629402, Факс: +381 (0)11 / 3629406 Мобилни телефон: +381 (0) 63 / 368594, Email: bbn@bbn.co.rs		

На основу изложених реферата и дискусија, учесници Конференције су **усвојили следеће закључке:**

1. У последњих 20 година, **за 34% је смањен јавни ризик смртог страдања у саобраћају у Србији** (са 116 у 2002., на 80 погинулих на милион становника у 2022. години),
2. **Србија није достигла ниједан циљ из Стратегије безбедности саобраћаја на путевима 2015-2020. године:**
 - већина планираних активности није реализована,
 - национално тело за координацију послова безбедности саобраћаја као најодговорнији субјект није реализовао предвиђене активности, нити је покретао и координирао активности других субјеката,
 - значајан број јединица локалне самоуправе није припремао, нити реализовао програме безбедности саобраћаја,
 - део наменских средстава који је, према Закону, био намењен за финансирање активности унапређења безбедности саобраћаја на државном нивоу (70% казни за прекршаје у саобраћају), уплаћиван је на државни буџет, али није коришћен у складу са Законом, тј. није намењен коришћен за безбедност саобраћаја,
 - највећи део средстава која су, према Закону, биле намењене активностима унапређења безбедности саобраћаја у јединицама локалних самоуправа (30% казни за прекршаје у саобраћају), градови и општине су користили ненаменски,
 - ниједан индикатор перформанси безбедности саобраћаја није достигао циљ дефинисан Стратегијом безбедности саобраћаја,
 - број погинулих и повређених је далеко изнад циљева које је требало достићи спровођењем Стратегије безбедности саобраћаја (**730 више погинулих**, од чега **47 више погинуле деце** и **око 5.000 више тешко повређених лица** у саобраћају),
 - укупне друштвено-економске последице овог неуспеха биле су преко **4 милијарде евра**, према моделу прорачуна који користи ЕУ,
 - У периоду важења прве стратегије није било стручних анализа, нити редовног извештавања о спроведеним мерама и активностима, нити о резултатима и достизању зацртаних циљева,
 - после смањења броја погинулих због пандемије Ковида (492 погинула лица у 2019. години), број погинулих у саобраћају поново је порастао у 2022 (553), а затим смањен у 2023 (503).
3. Европска унија, као најуспешнији регион у свету, такође, није достигла зацртане циљеве безбедности саобраћаја, али је била знатно успешнија од Србије.
4. Раскорак између Србије и држава ЕУ је порастао: у 2002. години јавни ризик смрти у саобраћају у Србији био је 1,05 пута већи од просека ЕУ. У 2022. години **јавни ризик смрти у Србији већи је 1,75 пута него просек ЕУ.**
5. Посебно је порастао раскорак између Србије и десет најуспешнијих држава ЕУ: у 2002. години јавни ризик смрти у саобраћају у Србији био је 1,10 пута већи од просека 10 најуспешнијих држава ЕУ. У 2022. години **јавни ризик смрти у Србији већи је 2,09 пута него просек 10 најуспешнијих држава ЕУ.**

Удружење „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ Џона Кенедија 33 11070 Нови Београд ПИБ: 108861400 Матични број: 28165072 Web: www.bslz.org	Технички организатор конференције: BBN Congress Management Делиградска 9 11000 Београд ПИБ: 105989478 Матични број: 20507381 Web: www.bbn.co.rs	Удружење „Савет за безбедност саобраћаја“ Булевар Михаила Пупуна 183/5/27 11070 Нови Београд ПИБ: 109302519 Матични број: 28189117 Web: www.bslz.org
Тел/факс: +381 (0)11 / 3629405, 2682318, 3629402, Факс: +381 (0)11 / 3629406 Мобилни телефон: +381 (0) 63 / 368594, Email: bbn@bbn.co.rs		

6. Слаби резултати су резултат недовољног рада или изостанка системског, координисаног деловања свих субјеката. Безбедност саобраћаја није заузела одговарајуће место на листи друштвених приоритета. Доносиоци одлука, а посебно министри који су чланови Тела за координацију, али и грађани, посветили су се другим, важним друштвеним проблемима.
7. Влада Србије је, тек крајем 2023. године (каснило се скоро три године), усвојила националну **Стратегију безбедности саобраћаја** на путевима 2023-2030 и **Акциони план безбедности саобраћаја** на путевима 2023-2025. године.
8. С обзиром на искуства у реализацији прве стратегије, посебно су разрађене одговорности за праћење спроведених мера и активности и за стручну анализу постигнутих резултата и достизања циљева у безбедности саобраћаја.
9. Прве анализе указују да **велики број активности није реализован у 2023. години**, нити је смањен број погинулих и тешко повређених у складу са циљевима. Наиме, било је за 28 више погинулих лица (503, уместо 474), више повређених лица, више погинуле и повређене деце, у односу на циљеве који су дефинисани Стратегијом безбедности саобраћаја.
10. Нови начин финансирања безбедности саобраћаја предвиђа **пројектно финансирање које још увек није успостављено**. Законом о буџету су предвиђена средства од 2,5 мрд динара за безбедност саобраћаја, од чега је за јединице локалне самоуправе предвиђено 1,5 мрд динара. Мада је усвојена одговарајућа Уредба Владе, објављен јавни позив, још увек нису одобрена средства општинама и градовима, нити средства за опремање саобраћајне полиције и научно-истраживачки рад од националног интереса. Дакле, реализација мера и активности из Стратегије и акционог плана **касни најмање 4 месеца**.
11. Имајући у виду слабу реализацију у 2023. години, постоји велики ризик да **циљеви поново неће бити достигнути**.
12. Да би се лоше стање и лоше тенденције променили, неопходно је:
 - да сви субјекти интензивирају свој рад како би се што већи део активности реализовао и успоставио одговоран однос према стратешким документима и према безбедности саобраћаја,
 - **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја је најодговорније** и неопходно је да успостави стручно праћење рада свих субјеката и да захтева њихову одговорност,
 - да Влада Р. Србије, на својим седницама анализира спровођење националне стратегије и акционог плана безбедности саобраћаја,
 - да Влада Р. Србије, на предлог Тела за координацију послова безбедности саобраћаја, безбедност саобраћаја стави на листу **државних приоритета**,
 - да Влада Р. Србије, на предлог Тела за координацију послова безбедности саобраћаја, донесе **Програм стручног усавршавања** доносиоца одлука и носиоца важних овлашћења и надлежности, на државном и на локалном нивоу, а све у циљу подизања свести о обиму и врсти проблема безбедности саобраћаја и о стратешком управљању безбедношћу саобраћаја,

Удружење „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ Џона Кенедија 33 11070 Нови Београд ПИБ: 108861400 Матични број: 28165072 Web: www.bslz.org	Технички организатор конференције: BBN Congress Management Делиградска 9 11000 Београд ПИБ: 105989478 Матични број: 20507381 Web: www.bbn.co.rs	Удружење „Савет за безбедност саобраћаја“ Булевар Михаила Пупуна 183/5/27 11070 Нови Београд ПИБ: 109302519 Матични број: 28189117 Web: www.bslz.org
Тел/факс: +381 (0)11 / 3629405, 2682318, 3629402, Факс: +381 (0)11 / 3629406 Мобилни телефон: +381 (0) 63 / 368594, Email: bbn@bbn.co.rs		

- да Влада одмах покрене пројекат суштинских **измена Закона о безбедности саобраћаја на путевима**, у складу са најбољом праксом и нашим искуствима, који ће реализовати водећи стручњаци и **научне институције**, уз учешће представника надлежних министарстава и других субјеката,
- да Влада Р. Србије предложи, а Народна скупштина усвоји Закон којим ће се прописати одговарајући, одржив **Модел финансирања безбедности саобраћаја**, и то тако што ће се:
 - цео износ средстава од казни за прекршаје у саобраћају наменски користити за финансирање безбедности саобраћаја на државном и на локалном нивоу,
 - макар 5% премије аутоосигурања користити за финансирање мера и активности из Стратегије безбедности саобраћаја,
 - макар 10% буџета за путеве наменски користити за реализацију прописаних савремених алата за унапређење безбедности путне инфраструктуре,
 - сва наведена средства користити наменски, у складу са програмима које ће одобравати Влада Р. Србије или органи јединица локалне самоуправе,
 - систематски пратити коришћење ових средстава, извештавати јавност и санкционисати све који ненаменски троше ова средства.
- да се сви субјекти, а посебно државни органи и јединице локалне самоуправе, **посвете унапређењу безбедности саобраћаја**, а посебно реализацији националне Стратегије безбедности саобраћаја на путевима.
- да Тело за координацију послова безбедности саобраћаја унапреди процесе **праћења стања** и извештавања јавности о стању и проблемима безбедности саобраћаја, а посебно да полиција унапреди евидентирање саобраћајних незгода, да Агенција за безбедност саобраћаја унапреди интегрисану базу података о саобраћајним незгодама и обележјима значајним за безбедност саобраћаја, да здравствене установе успоставе скраћену скалу повреда (MAIS3+), да осигурања успоставе јединствено евидентирање и извештавање о саобраћајним незгодама итд.
- да Агенција за безбедност најмање два пута годишње извештава Тело за координацију послова безбедности саобраћаја и Владу Р. Србије о реализацији Стратегије и степену достизања зацртаних циљева.
- да надлежна Министарства, систематски унапреде **саобраћајно образовање и васпитање** у предшколским установама и основним школама, тако што ће унапредити Наставне програме и обезбедити да све васпитачице и учитељи(це) заврше одговарајуће, акредитоване семинаре посвећене саобраћајном образовању и васпитању,
- унапредити и **интензивирати рад националног Тела** за координацију послова безбедности саобраћаја, тако што ће се у рад Тела укључити **три истакнута стручњака за безбедност саобраћаја**, одржавати редовне седнице најмање једном месечно, пратити и усмеравати рад стручних радних група и координирати активности министарстава чији министри су чланови овог Тела,

Удружење „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ Џона Кенедија 33 11070 Нови Београд ПИБ: 108861400 Матични број: 28165072 Web: www.bslz.org	Технички организатор конференције: BBN Congress Management Делиградска 9 11000 Београд ПИБ: 105989478 Матични број: 20507381 Web: www.bbn.co.rs	Удружење „Савет за безбедност саобраћаја“ Булевар Михаила Пупуна 183/5/27 11070 Нови Београд ПИБ: 109302519 Матични број: 28189117 Web: www.bslz.org
Тел/факс: +381 (0)11 / 3629405, 2682318, 3629402, Факс: +381 (0)11 / 3629406 Мобилни телефон: +381 (0) 63 / 368594, Email: bbn@bbn.co.rs		

**ROAD SAFETY
IN LOCAL COMMUNITIES**

Међународна конференција
„Безбедност саобраћаја у локалној заједници“
International conference
„Road Safety in Local Communities“
www.bslz.org

- да политички лидери на државном и на локалном нивоу јавно искажу и промовишу своју **искрену подршку** унапређењу безбедности саобраћаја и реализацији мера из акционих планова, тако што ће потписати Декларацију о безбедности саобраћаја и у своје програме рада уврстити мере и активности унапређења безбедности саобраћаја, у складу са својим надлежностима.

Београд, мај 2024.

Председник
Научно-програмског одбора Конференције
проф. др Крсто Липовац, с.р.

Удружење „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ Џона Кенедија 33 11070 Нови Београд ПИБ: 108861400 Матични број: 28165072 Web: www.bslz.org	Технички организатор конференције: BBN Congress Management Делиградска 9 11000 Београд ПИБ: 105989478 Матични број: 20507381 Web: www.bbn.co.rs	Удружење „Савет за безбедност саобраћаја“ Булевар Михаила Пупуна 183/5/27 11070 Нови Београд ПИБ: 109302519 Матични број: 28189117 Web: www.bslz.org
Тел/факс: +381 (0)11 / 3629405, 2682318, 3629402, Факс: +381 (0)11 / 3629406 Мобилни телефон: +381 (0) 63 / 368594, Email: bbn@bbn.co.rs		